

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий Медичний університет
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини

ПРОГРАМА

проходження клінічної практики
з фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях діяльності
опорно-рухового апарату
студентами денної форми навчання
спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(освітній ступінь «Бакалавр»)

Суми
2023

ЗМІСТ

1.1.	Мета і завдання практики.....	3
1.2.	Порядок проходження практики.....	5
1.3.	Навчальні завдання і оцінювання практики.....	6
1.4.	Бази практики.....	7
1.5.	Рекомендована література.....	9
1.6.	Додатки.....	10

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

1.1. Мета і завдання практики

Проходження клінічної практики з фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату є складовою навчального процесу підготовки майбутніх бакалаврів. Передусім, дана клінічна практика спрямована на формування практичних навичок з реалізації реабілітаційних втручань у хворих у хворих при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату в лікувально-профілактичних закладах (лікарнях, госпіталях, поліклініках, диспансерах, санаторіях, реабілітаційних центрах) у студентів третього курсу.

Мета практики полягає в тому, щоб студенти поглибили і вдосконалили знання й навички під час роботи в лікувально-профілактичних закладах та реабілітаційних центрах, а також ознайомилися з умовами роботи фахівця з фізичної терапії/ерготерапії у закладах різного підпорядкування, з організацією лікувальної і реабілітаційної роботи, з основами етики і медичної деонтології.

Основні завдання практики:

1. Ознайомити студентів з видами, умовами та обставинами професійної діяльності в конкретних медичних і реабілітаційних закладах.
2. Розвинути та вдосконалити сукупність професійних умінь і навичок фахівця з фізичної терапії, ерготерапії.
3. Сформувати, розвинути й закріпити комплекс морально-психологічних якостей як невід'ємної частини професійної підготовки.
4. Сприяти вибору сфери майбутньої професійної діяльності.

Проходження практики передбачає набуття здобувачем передбачених загальних та фахових компетентностей:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

ФК02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

ФК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ФК05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії.

ФК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

ФК08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

ФК12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

ФК13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

ФК14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує проходження практики:

ПРН1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН2. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним

дискусом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН7. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН8. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН9. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

1.2. Порядок проходження практики

Обсяг клінічної практики з фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату становить 180 годин та триває 4 тижні.

Методичне керівництво практикою здійснює випускова кафедра. Перед початком клінічної практики проводяться настановчі зустрічі з викладачем-керівником практики, де студентів ознайомлюють з вимогами до проходження практики та критеріями її оцінювання, вирішують інші організаційні питання.

На базі практики студенту-практиканту призначається клінічний керівник або клінічний методист практики з числа кваліфікованих працівників.

Обов'язки керівника від бази практики:

- планування діяльності студента під час практики
- створення практиканту необхідних умов для проходження практики;
- надання необхідних консультацій та роз'яснень стосовно окремих питань;
- контроль за дотриманням практикантом трудової дисципліни;
- підготовка характеристики на практиканта.

Обов'язки студентів-практикантів:

• відповідати за належну особисту підготовку до практичних дій з урахуванням конкретного діагнозу пацієнта чи конкретної ситуації;

• виконувати вимоги клінічного керівника/методиста, підпорядковуватися правилам внутрішнього розпорядку лікувальних і реабілітаційних закладів, дотримуватися професійної етики, конфіденційності, субординації, поведінки та відповідної форми одягу;

• виконувати розпорядження медичного персоналу лікарні, пов'язані з порядком проходження практики;

• вчасно й на належному рівні готувати необхідну документацію та подавати її на перевірку й затвердження клінічному керівнику/методисту чи керівникові від кафедри.

1.3. Навчальні завдання і оцінювання практики

Проходження практики студентом контролюється керівниками практики від бази практики та кафедри. Практикант повинен дотримуватися режиму роботи та правил внутрішнього розпорядку бази практики.

Упродовж клінічної практики студент веде передбачену для звітності документацію, яка допомагає йому ефективно працювати в клініці, дає змогу керівникові повною мірою оцінити рівень підготовки й роботи студента. Особистою документацією студента є щоденник клінічної практики, до якого в хронологічній послідовності він вносить дані про самостійно проведenu роботу або ту, в якій брав участь. Виконання кожного розділу практики контролюється керівником практики від бази практики. Після закінчення практики клінічний керівник від бази практики до загального списку документації студента-практиканта додає характеристику. Критерієм якості проходження практики є засвоєння практичних навичок, умінь, знань, передбачених програмою клінічної практики.

Критерії оцінювання клінічної практики

Критерій	Навчальні завдання
Проведення обстеження	<ul style="list-style-type: none"> • обирати необхідні і доцільні методи обстеження; • планувати виконання обстеження (послідовність, чіткість); • правильно, зрозуміло пояснювати пацієнтові його дії упродовж обстеження (чіткість вказівок); • правильно інтерпретувати показники на приладах; • правильно виконувати обстеження.
Оцінювання результатів обстеження	<ul style="list-style-type: none"> • правильно інтерпретувати досліджені показники; • розуміти залежність змін обстежуваного показника від особливостей функціонування органу, системи чи організму та проведеного втручання; • аналізувати усі розрахункові показники та порівнювати дані обстеження з нормативними значеннями.
Створення програми	<ul style="list-style-type: none"> • визначати основні реабілітаційні проблеми пацієнта; • визначати основні завдання фізичної терапії; • обирати відповідні та необхідні засоби фізичної терапії; • планувати послідовність застосування засобів фізичної терапії
Виконання програми фізичної терапії	корегувати програму фізичної терапії залежно від динаміки стану пацієнта; проводити оперативний контроль за станом пацієнта та бути гнучким у застосуванні засобів фізичної терапії; <ul style="list-style-type: none"> • правильно виконувати пасивні засоби фізичної терапії; застосовувати засоби фізичної терапії у належній або доречній послідовності, обирати правильні вихідні положення, страхування, допомогу пацієнтові тощо

Ведення документації	<ul style="list-style-type: none"> • мати у наявності щоденник клінічної практики; • вести записи грамотно, у повному обсязі та об'єктивно; • записи у щоденнику проводити оперативно та вчасно їх пред'являти за вимогою керівника практики;
Професійне зростання	<ul style="list-style-type: none"> • працювати з додатковою науковою методичною літературою; • поліпшити уміння застосовувати засоби фізичної терапії у другій половині практики порівняно з першою; • самостійно проводити всі етапи реабілітаційного втручання (без вказівок, пояснень та підказок керівника практики); • виявляти ініціативу щодо вивчення роботи відділення, у якому відбувається клінічна практика, особливостей лікувально-реабілітаційного процесу пацієнтів тощо.

Після проходження практики керівник від кафедри проводить оцінювання діяльності практиканта. Диференційований залік складають студенти в останній день практики керівнику від кафедри. Складаючи залік, студент зобов'язаний, окрім щоденника клінічної практики, подати звіт про проходження клінічної практики (презентація, усна доповідь).

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

1.4. Бази практики

Орієнтовний перелік баз практики:

1. КНП СОР «Сумська обласна клінічна лікарня».
2. КНП СОР «Обласна дитяча клінічна лікарня».
3. КНП «Центральна міська клінічна лікарня» СМР.
4. «Сумська центральна районна клінічна лікарня Святого Пантелеймона» СМР.
5. КНП СОР «Сумський обласний клінічний госпіталь ветеранів війни».
6. Комунальна установа «Центр учасників бойових дій» СМР
7. ТОВ «Реабілітаційний центр «ВІДНОВА»».
8. ТОВ «ЮНІКАМ-МЕД».
9. КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» СМР.
10. ТОВ «Український Північно-Східний інститут прикладної та клінічної медицини»

11. КНП СОР«Сумський Обласний Клінічний Лікарсько-Фізкультурний Диспансер»

12. ТОВ "НЕЙРОМЕД-С".

Базами практика також можуть бути інші реабілітаційні заклади, відділення, підрозділи у галузях охорони здоров'я, соціального захисту, тощо, які забезпечують усі аспекти менеджменту пацієнта/клієнта з порушеннями функцій та обмеженням життєдіяльності, що забезпечать отримання фахових компетентностей та практичних навичок у відповідності до укладених договорів.

1.5. Рекомендована література

Основна література:

1. Травматологія та ортопедія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г. Г., Бур'янова О. А., Климовицького В. Г. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 432 с. : іл.
2. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.
3. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.
4. Терапевтичні вправи [Текст] : навч. посіб. із доповненою реальністю / О. Єжова, К. Тимрук-Скоропад, Л. Ціж, О. Ситник. — Житомир : Євро-Волинь, 2021. — 152 с.

Допоміжна література

1. Переломи кісток нижньої кінцівки: клініка, діагностика, лікування, реабілітація: навчальний посібник / В.Д. Шищук, А.М. Терехов, Б.І. Щербак, Л.В. Томин, А.В. Шищук, В.М. Заліщук. - Суми: ТОВ "ВПП "Фабрика друку", 2015.-152 с.
2. Дитяча ортопедія: навчальний посібник (друге переглянute видання) / за ред. проф. І.Б.Зеленецького, М.І.Хвисюк, С.Д.Шевченко, Г.Г.Голка, О.О.Ніжегородцев – Х.: Вид-во АТ «Харківформвидав», 2017. – 347 с.

ЩОДЕННИК КЛІНІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Титульна сторінка щоденника клінічної практики
(зразок заповнення)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Навчально-науковий Медичний інститут

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини

ЩОДЕННИК
клінічної практики з фізичної терапії,
ерготерапії при захворюваннях
опорно-рухового апарату

Галузі знань - 22 Охорона здоров'я

Спеціальності - 227 Фізична терапія, ерготерапія

П.І.Б. Гринченко Катерина Михайлівна

Термін проходження практики з 27.03 до 07.05 2023 р.

База проходження практики КНП СОР «Сумська обласна клінічна лікарня»

Клінічний керівник/методист

лікувально-профілактичної установи Олійниченко Н. Є.

Керівник практики від кафедри ФТЕСМ Степаненко О. С.